

බෞද්ධ ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියෙහි ඇතුළත් ශිල්පීය ක්‍රම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ජඳුරේ වන්දරතන හිමි

හැඳින්වීම

අධ්‍යාපනය යනු මිනිසාගේ කායිකව හා මානසිකව උත්පාදනය වන පුද්ගල වර්ධනාත්මක ක්‍රියාකාරකම් අධ්‍යයනය කිරීමත් එකී කායික හා මානසික මනෝභාවයන්ගේ උච්චාවචනයන් නිරීක්ෂණය කිරීම උදෙසාත් ශිෂ්ට සම්පන්න සමාජයක් තුළ මිනිසා විසින් ම ගොඩනගා ගත් පුළුල් විෂය පඳ්ධතියක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. මෙකී විෂය පඳ්ධතියෙහි ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම් ශිල්පීය ක්‍රම ප්‍රමුඛ කාර්යභාරයක් සිදු කරනු ලබයි. බෞද්ධ ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි හඳුනාගත හැකි ශිල්පීය ක්‍රම පුළුල් විෂය පඳ්ධතියක් තුළ නියෝජනය වන බැවින් එහි ගුරුසිසු සබඳතාවයෙහි දැකිය හැකි ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම් ශිල්පීය ක්‍රම අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙන් අපේක්ෂිත ය. මෙහි ශිල්පීය ක්‍රම යනුවෙන් හඳුනා ගැනෙන්නේ ශ්‍රව්‍ය හා දෘෂ්‍ය න්‍යායන් මත පදනම්ව වාචිකව හා ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක වන මනෝවිද්‍යාත්මක, සාමාජීය, ආර්ථික, හා දේශපාලනික වශයෙන් පෙන්වා දිය හැකි ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියකි. එහි ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය සාකච්ඡා, ස්වයං ශික්ෂණය, අන්තර් සබඳතා, අන්‍යෝන්‍ය විශ්වාසය හා ආරක්ෂාව ආදී ප්‍රස්තුතයන් පිළිබඳ දැනුම, කුසලතා හා ආකල්ප දියුණු කිරීම ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි විශේෂ වූවකි. සාක්ෂරතාවයකින් යුතු ගුරු සිසු සබඳතාවයක් නිර්මාණය කිරීමට මෙකී අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදයෙහි දැකිය හැකි ශිල්පීය ක්‍රම අතර මනෝවිද්‍යාත්මකව ලබා දිය හැකි උපදෙස්, ආදර්ශ, හා කැපවීම් හඳුනාගත හැකි ය. පුද්ගල මානසික හැසිරීම් අධ්‍යයනය කිරීම හා ගුණාත්මක උපදේශනවලින් ශිෂ්‍යයාගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සමාජීය හා මනෝවිද්‍යාත්මක ව ඉස්මතු කළ හැකි ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදයකි. ගුරුසිසු අන්තර් සබඳතාව ශක්තිමත් කිරීම හා ගුණාත්මක මෙන් ම සදාචාරවත් ශිෂ්‍යයෙකු අපේක්ෂා කිරීම ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි මුඛ්‍ය බලාපොරොත්තුවයි. කායිකව හා මානසිකව උත්පාදනය වන ප්‍රශ්න හා ගැටලුවලට මෙන් ම අභියෝගවලට මුහුණ දීමට ශක්තිමත් ආකල්ප ශිෂ්‍ය මනසෙහි වර්ධනය කිරීම මෙකී අධ්‍යාපන පද්ධතියෙහි කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයෙකි. මෙකී අධ්‍යාපන පද්ධතියෙහි වත්තක්ඛන්ධකය හා සුත්‍රපිටකයෙහි අන්තර්ගත තොරතුරු ආශ්‍රයෙන් එකී විෂය ක්ෂේත්‍රයෙහි විවිධත්වයන් ගවේෂණය කළ හැකි ය.

පර්යේෂණ ගැටලුව

බෞද්ධ ආරාමික අධ්‍යාපන පද්ධතියේ ක්‍රියාත්මක වන ආචාරධර්මවලින් මනා ශික්ෂණයෙන් යුතු ශිෂ්ට සම්පන්න පුද්ගලයෙකු නිර්මාණය කළ හැකි ද? යන්න මෙහි මූලික පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. ආරාමික අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි දැකිය හැකි ප්‍රමුඛ අධ්‍යාපන ශිල්පීය ක්‍රමයක් වන්නේ ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයා අතර සම්මුඛව සිදුවන අධ්‍යාපන

ක්‍රමවේදයයි. එනම් අවවාදයෙන් ම පමණක් නොව ආදර්ශයෙන් ලබා දෙන අධ්‍යාපන ක්‍රමයයි. එකී ආරාමික අධ්‍යාපනය ප්‍රඥාව පමණක් වර්ධනය කරන්නක් නොව කරුණාව, ආචාරධර්ම, ශික්ෂණය, ඉවසීම හෙවත් දරාගැනීම ආදී ගුණධර්ම ප්‍රගුණ කරන අන්‍යන් දෙස ප්‍රිය වූ ඇසින් හා මනසින් දැකිය හැකි මානුෂීය ඉගැන්වීම් රාශියක් අන්තර්ගත ක්‍රමවේදයන් ය.

පර්යේෂණ අරමුණු

- ථේරවාද විනය පිටකයෙහි යෝජිත අධ්‍යාපනික සංකල්ප අධ්‍යයනය කිරීම
- පුද්ගල පෞරුෂත්ව සංවර්ධනය හා බැඳුණු ආචාරධර්ම පරීක්ෂා කිරීම
- ථේරවාද විනය පිටකයෙහි විග්‍රහවන අධ්‍යාපනික සංකල්ප ඇසුරින් ගුරුසිසු සම්බන්ධතාවය අධ්‍යයනය කිරීම හා දැනුම, ආකල්ප හා කුසලතා සංවර්ධනයේ දී බුදුසමයේ දායකත්වය පරීක්ෂා කිරීම
- විනය පිටකයෙහි පමණක් නො ව සූත්‍ර පිටකාගත තොරතුරු පාදක කර ගනිමින් ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි සුවිශේෂතාවන් පරීක්ෂා කිරීම
- අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි දී කරුණාවෙහි හා ප්‍රඥාවෙහි පවතින විශ්වසනීයත්වය ඇගයීම

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙහිදී පර්යේෂකයා විසින් ගුණාත්මක දත්ත පාදක පර්යේෂණ විධික්‍රමය ලෙස භාවිතා කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය මූලික කර ගනිමින් මෙහි නූතන අධ්‍යාපන පද්ධතියෙහි ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියෙහි පවතින දුර්වලතා හඳුනාගනිමින් දැනුම, ආකල්ප හා කුසලතා වර්ධනය කිරීමට බෞද්ධ ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි සුවිශේෂතාවන් නිරීක්ෂණය කිරීම හා එහි උපයෝගිතාව වර්තමාන අධ්‍යාපන විෂය පද්ධතියට යෝජනා කළ හැකි බව පෙන්වා දීම සිදු වේ. ත්‍රිපිටකාගත ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනයන් තුළින් මෙම පර්යේෂණය සිදු වන අතර විනය පිටකාගත චුල්ලවග්ගපාලියෙහි වත්තක්ඛන්ධකය ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය වශයෙන් භාවිත වේ. ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයට අමතරව සූත්‍රපිටකාගත ඉගැන්වීම් සඳහා බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් භාවිත කර ඇති මනෝවිද්‍යාත්මක ඉගැන්වීම් භාවිත කිරීම සිදු වේ. විද්‍යුත් මූලාශ්‍රය වශයෙන් අන්තර්ජාලය භාවිත කරනු ලැබේ. ද්විතියික හා තෘතීයික මූලාශ්‍ර පර්යේෂණයට යොග්‍ය පරිදි භාවිත කිරීම සිදු වේ.

සාකච්ඡාව හා ප්‍රතිඵල

මෙම පර්යේෂණයෙහි නව සොයා ගැනීම් හා පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල ලෙස හඳුනාගනු ලබන්නේ ධාරණ ශක්තියෙන් හීන ශිෂ්‍යයෙකුට ලබා දිය හැකි අධ්‍යාපන ශිල්පීය ක්‍රම අධ්‍යයනය කිරීම මෙන් ම විවිධ විෂයන් හා බාහිර ක්‍රියාකාරකම්හි දක්ෂතාවන් දක්වන ශිෂ්‍යයන් සඳහා ආරාමික අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය තුළ ප්‍රායෝගික ක්‍රමවේදයක් සකස්ව පවතින ආකාරය තහවුරු කිරීමයි. මීට අමතරව දක්ෂ ශිෂ්‍යයා ඇගයීමත් කුසලතාවන් අවම මට්ටමක පවතී යැයි අනුමාන කළ හැකි ශිෂ්‍යයා දිරිමත් කිරීමත්

ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි ප්‍රකට ලක්ෂණයකි. අනේකවිධ ශක්‍යතාවන්ගෙන් හා මානව ගුණධර්මවලින් පරිපූර්ණ මනුෂ්‍යයකු නිර්මාණය කිරීම මෙම ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම් ශිල්පීය ක්‍රම සෘජු දායකත්වය ලබා දෙන බව පැහැදිලි ය. භෞතික සම්පත් පරිහරණය කිරීමේ වැදගත්කම ඉතා ප්‍රායෝගික ආකාරයෙන් ගම්කවන මගින් පෙන්වා දී ඇත. “මහණෙනි ගම්ක මහණහු විසින් ලී බඩු ද මැටිමුවා බඩු ද සුරැකි කොට තැබිය යුතු ය. දොරවල් වාකවුළු වසා සෙනස්න රැක ගන්නට කෙනෙකුට දන්වා නික්මිය යුතු ය.”¹ පාරිසරික සංරක්ෂණය පිළිබඳ ආරාමික අධ්‍යාපනයෙන් පෙන්වා දෙන ශිල්පීය ක්‍රමය නූතන අධ්‍යාපන විෂය පද්ධතියට යෝජනා කළ හැකි ක්‍රමවේදයකි. “ඒ වෙහෙර කැලී කසළ සහිත වේ නම් ඉදින් හැක්කේ නම් ශුද්ධ කළ යුතු ය. වෙහෙර ශුද්ධ කරන්නන් විසින් පළමු කොට පාසිවුරු පිටත ගෙන ගොස් එක් පසෙක තැබිය යුතු ය.”² තවද සනීපාරක්ෂක කටයුතු සිද්ධ කිරීමේ දී බුදුසමය නිර්දේශ කරන්නේ සෞඛ්‍ය සම්පන්න වූත් නිරෝගිභාවය රැකෙන ඉගැන්වීමකි. “යමෙක් වැසිකිළියට යන්නේ ද ඔහු විසින් පිටතැ සිටැ කැස්ස යුතු ය. ඇතුළතැ උන්නහු විසිනුදු කැස්ස යුතු ය. සිවුරුවසැ හෝ සිවුරු රැහැනැ හෝ සිවුර තබා මොනොවට යුහුසුලු නොවැ වැසිකිළියට පිවිසියැ යුතු ය.”³ ගුරුසිසු සබඳතාවය යනු එකිනෙකා ස්වකීය කායික හා මානසික ආරක්ෂාව තහවුරු කරගන්නක් බව හා එම වගකීම හා වගවීම දෙපාර්ශ්වයට ම පැවැරෙන කාර්යභාරයක් බව ය. කිසිවෙකුටත් ස්වකීය වගවීමෙන් මිදිය නො හැකි ය. “ඉදින් උපාධ්‍යායයාට පැවිද්දෙහි නො ඇල්මෙක් උපන්නේ නම්, සද්ධිවිහාරික මහණහු විසින් සන්හිඳු විය යුතු ය. අනුත් ලවා හෝ සන්හිඳු වියැ යුතු ය. ඔහුට බණ හෝ කියැ යුතු ය. ඉදින් උපාධ්‍යායයාට කුකුසෙක් උපන්නේ වී නම්, එය සද්ධිවිහාරිකයා විසින් දුරැ ලියැ යුතු ය.”⁴ ගෞරව කිරීම හා ආචාරධර්ම පිළිපැදීම ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි ප්‍රමුඛ වගකීමකි. ගුරු-සිසු දෙපාර්ශ්වය ම මේ සඳහා වගවීමක් ව ක්‍රියාත්මක වේ. “ආචාර්යවරයා කථා කරන අවස්ථාවේ අතුරු කථා ඉදිරිපත් නො කිරීම, ආචාරසමාචාර දැක්වීම, අසුන් පිළිගැන්වීම ආදිය ශිෂ්‍යයාගේ සදාචාරාත්මක අංශය නියෝජනය වේ.”⁵ වත්කක්කන්ධකයට අමතර ව බෞද්ධ ආරාමික සංස්ථාව තුළ අධ්‍යාපන ශිල්පීය ක්‍රම සාකච්ඡා කර ඇති දේශනා රැසක් හමු වේ. එම කරුණු ද අදාළ ප්‍රස්තුතය සනාථ කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකි ය. මානසික වර්ග අධ්‍යයනය කිරීම හා එහි විවිධත්වයන් අවබෝධ කිරීම හා කර වීම ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි දැකිය හැකි සුවිශේෂ ලක්ෂණයන් ය. නිදසුන් ලෙස “මහණෙනි, සත්වයෝ අදහස් වශයෙන් ම සැසැඳෙත්”⁶ ශිෂ්‍යයකු පිළිබඳ කරුණාව ජනිත කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වූවකි. බුදුසමය එය වඩාත් අවධාරණ කරන කරුණකි. “දේවදත්තයන් කෙරෙහි ද වධකයා විෂයෙහි ද සොරෙකු කෙරෙහි ද අභිගුලිමාල, ධනපාල හත්ටියා වැනි සතුන් විෂයෙහි ද ගිහිකල ස්වකීය පුත්‍ර රාහුලයන් කෙරෙහි ද තථාගතයන් වහන්සේගේ මහාකරුණාව සමච පවතී”⁷ මානසික වර්ගවන් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පසුව ලබා දෙන අධ්‍යාපනය ද මෙකී අධ්‍යාපන ක්‍රමයෙහි විශිෂ්ට ඉගැන්වීම් ශිල්පීය ක්‍රමයකි.⁸ විෂය සමගාමී කරුණවලට වඩා මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපෙක්ඛා ආදී මානුෂීය ගුණධර්ම ශිෂ්‍යකෙතදීය ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගනී. “මෙමත්‍රිය ද උපෙක්ෂාව ද කරුණාව ද මුදිතාව ද යන චතුර්විධ විමුක්තිය සේවනය කරනු ලැබූ (තථාගතයෝ) සියලු සත්වයා කෙරෙහි අවිරුද්ධ වෙමින් කගවෙහෙණහඟක් ලෙසින් එකලාව හැසිරෙන්නේ ය.”⁹ ජාති, ගෝත්‍ර, වංශ යනාදී සමාජ සම්මත සංකල්ප නොසලකා සමානව කරුණාව දැක්වීම ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි විශ්වසනීයත්වය තහවුරු කරන්නකි. “මිනිසුන් විසින් පිළිකුල් කරන ලදුව යළි අවමන් කරන ලදුව ගරහන ලදුව යටත් සිත් කොට ගෙන බොහෝ දෙනා වැන්දෙමි. භාග්‍යයකි, මගධ දනව්වෙහි අගනුවරට පිවිසෙන්නා වූ හික්ෂු

සංඝයා විසින් පෙරටු කොට ඇති මහාවීර වූ සම්බුදුන් දිට්ඨි¹⁰ අන්‍යෝන්‍ය සුභදත්වය හා විශ්වාසයෙන් කටයුතු කිරීම හා සාමූහික ක්‍රියාකාරකම් කිරීමේ ප්‍රායෝගික පුහුණුව ලබා දීම බෞද්ධ අධ්‍යාපනයෙහි තවත් ශිල්පීය ක්‍රමයක් ලෙස පෙනේ. “මහණෙනි, මේ සස්තෙනි මහණක්හට සබ්බසරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිදු නොහමුයෙහිදු මෙන් සිතින් කළ යුතු කායකර්ම ඵලඹ සිටියේවේ ද, සිකල යුතු ප්‍රිය කරන ගරු කරන මේ දහම ද සඛිග්‍රහ පිණිස අවිවාද පිණිස සමග්‍රහාව පිණිස ඵකීභාව පිණිස වැටෙන්නේ ය.”¹¹ ශිෂ්‍යන් අතර සුභදත්වය හා තරගකාරීත්වය නැති කිරීමට මෙකී ඉගැන්වීම වර්තමාන අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිවලට යෝජනා කළ හැකි ය. ආරාමික ඉගැන්වීම් හා ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියෙහි ශිල්පීය ක්‍රම අතර සාමූහිකභාවය හා පොදුභාවය පුහුණු කිරීම දැකිය හැකි ය. ශිෂ්‍යයන් අතර තරගකාරීත්වයක් නිර්මාණය නො කර නිදහස් කායික හා මානසික ජීවන රටාවකට ශිෂ්‍යයා උනන්දු කර වීම මෙහි ප්‍රධාන වගකීමයි. “වහන්ස මෙහි අප අතුරෙන් යමෙක් පළමු කොට ගමෙන් පිණ්ඩපානයෙන් පෙරළා ඒ ද, හේ අසුන් පනවයි. පිය යුතු පැන් හා පරිභෝග කට යුතු දිය ද ඵලවා තබයි. ඉතිරි පිඬු බහන සුමුගු ඵලවා තබයි.”¹² ආරාමික අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදයෙහි ශිෂ්‍යාගේ ප්‍රශ්නවලට කාරුණික අවධානය හා ඇහුම්කම් දීම විශේෂ වූවකි. සිසු ගැටලු පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි කැපී පෙනෙන්නකි. “හද්දාලිය තෙපි යම් තැනක පවරන ලදහු වළඳවු ද එහි දී එක් කොටසක් වළඳා එක් කොටසක් බැහැර ගෙන ගොස් වළඳවු.”¹³ තමන් හදාරන අධ්‍යාපනයෙන් ම ශික්ෂණය ඇති කිරීම ද ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි විශේෂ වූවකි. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම්කිසි ශ්‍රාවක කෙනෙක් රුකුළු වැර ඇතියාහු වෙසෙත් නම් මම ඔවුන් අතර අන්‍යතරයෙක්මි.”¹⁴ මෙසේ උක්ත දක්වන්නට යෙදුන පර්යේෂණ ගැටලුවට බෞද්ධ ආරාමික අධ්‍යාපන පද්ධතියෙහි ක්‍රියාත්මක වන ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම් ශිල්පීය ක්‍රම තුනක ශිෂ්‍යකෙතරීය අධ්‍යාපනය සහා යෝජනා කළ හැකි බව පෙනේ. සදාචාර සම්පන්න හා ආචාරධර්මවලින් පරිපූර්ණ ගුරු සිසු සබඳතාවයක් නිර්මාණය කිරීම උදෙසා උක්ත පර්යේෂණයෙන් සොයා ගත් ප්‍රතිඵල ලෙස කරුණු කිහිපයක් ප්‍රමුඛ වේ. ගුරුසිසු දෙපාර්ශ්වයෙහි ම ඔවුනොවුන් විෂයෙහි පැවැතිය යුතු කාරුණික සවන්දීම මෙන් ම අන්‍යමත ඉවසීමේ ගුණය ද මෙහිලා ප්‍රමුඛ වේ. ධාරණ ශක්තියෙන් හින ශිෂ්‍යයකුගේ ප්‍රඥාව සංවර්ධනයට විෂය කරුණු ඉගැන්වීමට ප්‍රථම ව මනස දියුණු කිරීමට යෝග්‍ය විෂය පරිබාහිර පුහුණුව ලබා දීම වැදගත් බව තහවරු වේ. උභය පාර්ශ්වයෙහි ම වාචසික සංවරය අත්‍යවශ්‍ය බව තහවරු වීම (වචසා පරිචිතා) මිත්‍යාමතවලින් ශිෂ්‍යයා මුදවා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව (දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිද්ධා) හා ඒ සඳහා ශිෂ්‍ය මනස සකස් කිරීම මෙම පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල අතර ප්‍රධාන වේ. ගුරුවරයා හා ශිෂ්‍යා අතර සදාචාරාත්මක ශික්ෂණය පවත්වාගැනීම හා ශීලයෙහි පාරිශුද්ධත්වයට පැමිණීම ඉතා යෝග්‍ය බැව් (උභයානි බො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති.) මෙම පර්යේෂණයෙහි ප්‍රතිඵල ලෙස හඳුනාගත හැකි ය.

නිගමනය

ථෙරවාද විනය පිටකය හා සූත්‍ර පිටකය ආශ්‍රයෙන් පුද්ගලයාගේ කායික මානසික ක්‍රියාකාරකම් මෙහෙය වීම සඳහාත් ගුණාත්මක මෙන් ම සදාචාරවත් ගුරුසිසු සබඳතාවක් පවත්වා ගැනීම සඳහා මෙකී අධ්‍යාපන ක්‍රමවේද පර්යේෂණ ගැටලුවට පිළිතුරු වශයෙන් යෝජනා කළ හැකි අතර වර්තමාන අධ්‍යාපනයෙහි ප්‍රතිපත්තිමය කාරණා අතර මෙකී කරුණු යෝජනා කළ හැකි බව තහවරු වේ. අධ්‍යාපනය තුළින් අපෙක්ෂා කරණුයේ

ශිෂ්ට සම්පන්න පුද්ගලයෙකු සමාජගත කිරීමයි. ඒ අනුව මනා ශික්ෂණයකින් පරිපූර්ණ මානවයෙකු සමාජයට දායාද කිරීම ආරාමික අධ්‍යාපනයෙහි ප්‍රමුඛ කාර්යක් බව මෙම කරුණුවලින් සනාථ වේ.

ප්‍රමුඛපද: ශිල්පීය ක්‍රම, ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම්, අධ්‍යාපනය, කුසලතා, ආකල්ප, කරුණාව

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

1. චුල්ලවග්ගපාළිය, වත්තක්ඛන්ධකය, ආචර්යාවත. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1979,) 367 පිටුව.
2. එම 364
3. එම 375
4. එම 385
5. චුල්ලවග්ගපාළිය, වත්තක්ඛන්ධකය, ආචර්යාවත. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1979,) 397 පිටුව.
6. සංයුත්තනිකාය, හිනාධිමුත්තික සූත්‍රය. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1962,) 240 පිටුව.
7. අපදානාළිය, උපාලිපේරාපදානය. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1979,) 86 පිටුව.
8. පේරගාථාපාළිය, චුල්ලපත්ථකපේරගාථාපාළිය. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1979,) 104 පිටුව.
9. සුත්තනිපාතය, ඛග්ගවිසාණ සූත්‍රය (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 2012) 22පිටුව.
10. පේරගාථාපාළිය, සුනීතපේරගාථාපාළිය. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1979,) 168 පිටුව.
11. මජ්ඣිමනිකාය, කොසම්බිය සූත්‍රය. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1979,) 754 පිටුව.
12. මජ්ඣිමනිකාය, චූළගොසිඞ්ග සූත්‍රය. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1979,) 498 පිටුව.
13. මජ්ඣිමනිකාය, හද්දාලි සූත්‍රය. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1979,) 174 පිටුව.
14. අභිගුත්තරනිකාය, ඡක්කනිපාතය, සෝණ සූත්‍රය. (දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1979) 152 පිටුව.